

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Daň z příjmů fyzických osob – optimalizace daňového zatížení

Martina Suchánková

**Bakalářská práce
2014**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martina Suchánková**
Osobní číslo: **E100255**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Daň z příjmu fyzických osob - optimalizace daňového zatížení**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y   p r o   v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je popsat systém zdanění příjmů fyzických osob a využití legálních prostředků daňové optimalizace.

Zásady:

- Teoretický přístup ke zdaňování fyzických osob.
- Možnosti daňové optimalizace.
- Doporučení a návrhy.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. KUBÁTOVÁ, K. Daňová teorie a politika. 5. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
2. MARKOVÁ, H. Daňové zákony 2013: úplná znění platná k 1. 1. 2013. Praha: Grada, 2013, 272 s. ISBN 978-80-247-4643-2.
3. VALOUCH, P. Daňové tipy a triky pro fyzické osoby 2009: jak ušetřit na dani z příjmů. Praha: Grada, 2010, 122 s. ISBN 978-80-247-3332-6.
4. VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. Daňový systém ČR 2012. 11. aktualiz. vyd. Praha: VOX, 2012, 368 s. ISBN 978-80-87480-05-2.
5. VYBÍHAL, V. Zdaňování příjmů fyzických osob 2010: praktický průvodce. 6. vyd. Praha: Grada, 2010, 224 s. ISBN 978-80-247-3426-2.

Vedoucí bakalářské práce:

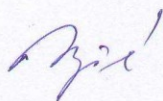
Ing. František Sejkora
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce:

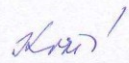
1. října 2013

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. dubna 2014

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2014

Martina Suchánková

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce panu Ing. Františku Sejkorovi za jeho odbornou pomoc, cenné rady a konzultace, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá tématem daní z příjmů fyzických osob a optimalizací jejího daňového zatížení. V teoretické části je popsán současný daňový systém a základní pojmy, které s daní z příjmů fyzických osob souvisí. Dále je zde uveden způsob zdaňování fyzických osob a možnosti optimalizace daňového zatížení. Praktická část je zaměřena na optimalizaci celkových odvodů u konkrétního příkladu.

KLÍČOVÁ SLOVA

daňový systém, daň z příjmů, základ daně, daňová optimalizace, sociální pojištění, zdravotní pojištění

TITLE

Income tax for individuals – the optimization of the tax burden

ANNOTATION

This thesis deals with the issue of personal income tax and the optimization of its tax burden. The theoretical part describes the current tax system and basic concepts that are related to the personal income tax. It also shows the method of taxation of individuals and the possibility of optimizing the tax burden. The practical part is focused on optimizing the total payments for a specific example.

KEYWORDS

tax system, income tax, tax base, tax optimization, social insurance, health insurance

OBSAH

ÚVOD	10
1 DAŇOVÝ SYSTÉM ČR.....	11
1.1 CHARAKTERISTIKA DANĚ.....	11
1.2 FUNKCE DANĚ.....	11
1.3 DAŇOVÝ MIX	12
1.4 DANĚ PŘÍMÉ.....	12
1.4.1 Daně z příjmů	13
1.4.2 Majetkové daně.....	14
1.5 DANĚ NEPŘÍMÉ	15
1.5.1 Univerzální daň	16
1.5.2 Selektivní daně.....	16
1.6 OSTATNÍ DANĚ.....	17
2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	18
2.1 POPLATNÍCI DANĚ.....	18
2.2 OSVOBOZENÍ OD DANĚ.....	18
2.3 PŘEDMĚT DANĚ.....	18
2.3.1 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6)	19
2.3.2 Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7).....	19
2.3.3 Příjmy z kapitálového majetku (§ 8).....	20
2.3.4 Příjmy z pronájmu (§ 9).....	20
2.3.5 Ostatní příjmy (§ 10)	20
3 TEORETICKÝ PŘÍSTUP KE ZDAŇOVÁNÍ FYZICKÝCH OSOB.....	21
3.1 ZÁKLAD DANĚ A DAŇOVÁ ZTRÁTA	21
3.2 STRUKTURA ZÁKLADU DANĚ	21
3.3 VÝPOČET DANĚ.....	23
3.4 DAŇOVÉ PŘÍZNÁNÍ.....	24
3.5 ZÁLOHY NA DAŇ.....	25
3.6 ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	25
3.7 SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	26
4 MOŽNOSTI DAŇOVÉ OPTIMALIZACE.....	28
4.1 SLEVY NA DANI.....	28
4.2 DAŇOVÉ ODPISY	31
4.2.1 Rovnoměrné odpisy.....	31
4.2.2 Zrychlené odpisy.....	33
4.3 PAUŠÁLNÍ VÝDAJE	34
4.4 SPOLUPRACUJÍCÍ OSOBA	34
5 PRAKTICKÝ PŘÍKLAD.....	36
5.1 ZADÁNÍ PŘÍKLADU	36
5.1.1 Příjmy z podnikání podle § 7	37
5.1.2 Příjmy z pronájmu podle § 9	37
5.1.3 Nezdaniitelné části základu daně.....	37
5.2 MODEL Č. 1.....	38
5.3 MODEL Č. 2.....	39
5.4 MODEL Č. 3.....	42
5.5 MODEL Č. 4.....	43
5.6 MODEL Č. 5.....	44
5.7 ZHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ.....	45
ZÁVĚR.....	49
POUŽITÁ LITERATURA	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Struktura základu daně	22
Tabulka 2: Výpočet daně z příjmů fyzických osob u OSVČ	23
Tabulka 3: Sociální pojištění u OSVČ pro rok 2013	27
Tabulka 4: Roční slevy na dani pro rok 2013	29
Tabulka 5: Minimální doba odpisování pro dané odpisové skupiny	31
Tabulka 6: Odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování bez zvýšení odpisu v 1. roce odpisování	32
Tabulka 7: Roční odpisové sazby při zvýšení odpisu v 1. roce odpisování o 10 %	32
Tabulka 8: Roční odpisové sazby při zvýšení odpisu v 1. roce odpisování o 15 %	32
Tabulka 9: Roční odpisové sazby při zvýšení odpisu v 1. roce odpisování o 20 %	33
Tabulka 10: Odpisové sazby pro zrychlené odpisování	33
Tabulka 11: Paušální výdaje podle druhů příjmů pro rok 2013	34
Tabulka 12: Odpisovaný majetek	37
Tabulka 13: Výpočet odpisů DHM	37
Tabulka 14: Struktura výpočtu DZPFO za rok 2013 při zdanění veškerých příjmů p. Jakoubkem	38
Tabulka 15: Struktura výpočtu DZPFO za rok 2013 při rozdělení příjmů na spolupracující osobu	41
Tabulka 16: Struktura výpočtu DZPFO za rok 2013 při uplatnění paušálních výdajů	43
Tabulka 17: Struktura výpočtu DZPFO za rok 2013 při zdanění kombinací skutečně vynaložených výdajů podle § 7 a paušálních výdajů podle § 9	44
Tabulka 18: Struktura výpočtu DZPFO za rok 2013 při zdanění kombinací paušálních výdajů podle § 7 a skutečně vynaložených výdajů podle § 9	45

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Struktura přímých daní	13
Obrázek 2: Struktura nepřímých daní	16
Obrázek 3: Porovnání odvodů za rok 2013	47

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
DZPFO	daň z příjmů fyzických osob
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PO	právnícká osoba
Sb.	Sbírka zákonů
SP	sociální pojištění
ZD	základ daně
ZDP	zákon o daních z příjmů
ZP	zdravotní pojištění

ÚVOD

Již v dávné minulosti museli lidé platit daně. S rozvojem společnosti se systém vybírání daní velmi rozvinul a měnil. V současné době dochází pravidelně ke změnám v této oblasti. Problematika daní je ve společnosti často diskutovaným tématem, neboť na jedné straně má stát zájem, aby na daních vybral co nejvíce peněz a na druhé straně je snahou každého ekonomicky aktivního člověka dosáhnout co nejnižšího daňového zatížení. Ne každý ale skutečně ví, jak svoji daň co nejvíce snížit. Protože v současné době je daňový systém České republiky velmi složitý, běžný poplatník je mnohdy nucen využít pomoci odborníka, který se díky pravidelnému sledování právních předpisů a jejich změn v této oblasti lépe orientuje.

Cílem této práce je popsat systém zdanění příjmů fyzických osob a využití legálních prostředků daňové optimalizace.

První kapitola této práce bude věnována charakteristice daně a jejich funkcí. Členěním daní na daně přímé a nepřímé a dále na ostatní, kterými jsou povinné platby, jež mají ekonomický charakter daně. Přímé daně tvoří daně z příjmů a daně majetkové. Mezi jednu z nejnámějších přímých daní patří právě daň z příjmů fyzických osob, které bude věnována většina této práce. V této části práce budou také jednotlivé druhy daní stručně popsány.

Druhá kapitola se bude zabývat samotnou daní z příjmů fyzických osob, která se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Bude zde vysvětleno, kdo jsou poplatníci daně, co je předmět daně a které příjmy tento předmět tvoří a dále příjmy od této daně osvobozené.

Třetí kapitola bude blíže specifikovat základ daně a daňovou ztrátu včetně zjištění tohoto základu daně. Bude zde také popsán postup výpočtu daně samotné. Dále bude určovat, které skupiny poplatníků musí podávat daňové přiznání a zároveň které musí platit zálohy na daň. Pro ucelený přehled o povinných platbách zde bude uvedena charakteristika zdravotního a sociálního pojištění.

Čtvrtá kapitola se již bude věnovat legálním způsobům daňové optimalizace, kterými jsou slevy na dani, daňové odpisy, paušální výdaje a spolupracující osoba.

Poslední kapitolou bude praktický příklad. Na konkrétním příkladu rodiny Jakoubkových budou na pěti modelech ukázány legální možnosti optimalizace daně. Protože kromě daně z příjmů musí poplatník platit i pojistné na sociální a zdravotní pojištění, které ovlivňuje celkové finanční zatížení poplatníka, bude proveden u jednotlivých modelů i výpočet pojistného. Poté bude z hlediska celkového finančního zatížení rodiny vybrána nejvýhodnější varianta s nejnižšími celkovými odvody.

1 DAŇOVÝ SYSTÉM ČR

Se vznikem České republiky, 1. 1. 1993, došlo k vytvoření nového daňového systému. Daňový systém ČR je souhrn veškerých daní v České republice. Tyto daně se dělí na přímé a nepřímé. Daňový systém zahrnuje i povinné platby, které mají ekonomický charakter daně. Jde o tzv. zákonné pojistné (tj. pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění), dále také místní poplatky a dálniční známky.

1.1 Charakteristika daně

„Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní.“ [3]

Hlavní vlastností daně je to, že je povinná. Znamená to, že subjekty jsou povinni podle určitého zákona daň platit. V případě, že tuto povinnost nesplní, čeká je postih v podobě pokuty, v některých případech dokonce i vězení. Daň je také neekvivalentní, tudíž daný subjekt zaplacením daně nezíská žádnou protihodnotu v hodnotě zaplacené daně. Je to jednostranný přesun peněz od soukromého sektoru k veřejnému. Pojem neúčelovost znamená, že při platbě daně není přesně dané, na co bude daný výnos použit. Další vlastností daně je nenávratnost. Ta spočívá v tom, že tuto platbu stát nevrací, jak tomu například je v případě půjček.[1]

Daně se platí v různých pravidelných časových obdobích (např. ročně – daň z příjmu), které jsou stanoveny příslušnými zákony dle druhu daně. Některé daně se platí v případě, kdy dochází k určitým skutečnostem (např. daň dědická v případě smrti).[3]

1.2 Funkce daně

Daně plní několik funkcí. Těmito funkcemi jsou funkce fiskální, alokační, redistribuční, stimulační a stabilizační. Funkce fiskální je hlavní a nejdůležitější funkcí daně a její úlohou je získávání finančních prostředků do veřejných rozpočtů. Pojem alokační funkce je možné si vysvětlit tak, že stát umístí dané finanční prostředky do oblastí, kde jich je momentálně nejvíce potřeba. Úlohou redistribuční funkce je přerozdělování příjmů, tj. přesun těchto finančních prostředků od bohatších k chudším. Stimulační funkce znamená to, že stát umožňuje subjektům snížení daňové povinnosti v podobě daňových úlev. Například podnikatel si v případě ztráty může snížit daňový základ o výši této ztráty, která mu během předchozího zdaňovacího období vznikla. Toto je forma stimulační funkce pozitivní. Negativní stimulační funkce může být i taková, že stát navýší daně u zboží, u něhož chce

snížit spotřebu, jako například u tabákových a alkoholických výrobků, neboť jejich konzumací dochází k poškozování zdraví spotřebitelů. Úkolem stabilizační funkce je vyrovnat rozdíly mezi obdobím vzrůstající ekonomiky a obdobím, kdy naopak ekonomika stagnuje. V době ekonomického růstu by měl stát vytvářet rezervu, která by měla sloužit k překlenutí „horších časů“.[10]

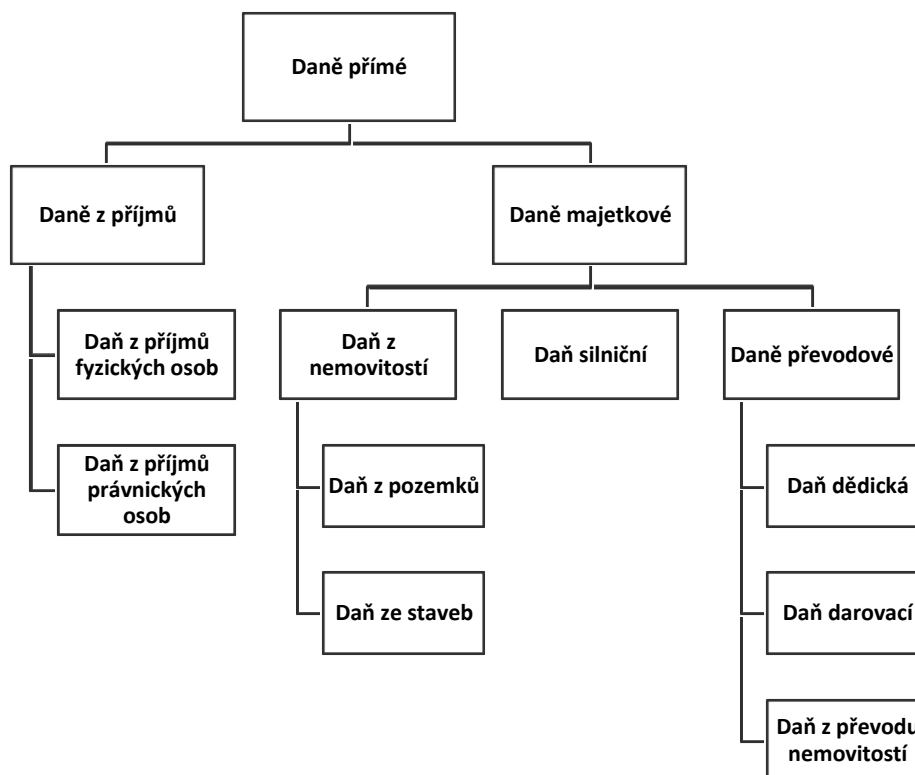
1.3 Daňový mix

Daňový mix vyjadřuje podíl mezi přímými a nepřímými daněmi. V posledních letech je trendem, že státy, mezi něž patří i ČR, snižují podíl přímých daní a naopak zvyšují podíl daní nepřímých, neboť zvyšování nepřímých daní nemá takové nežádoucí dopady na ekonomiku. Proto také například došlo v posledních letech k razantnímu zvýšení snížené sazby DPH.[10]

V daňových zákonech se daně přímé a nepřímé rozlišují i terminologicky. U daní přímých se subjekt, který daň platí, označuje jako poplatník. U daní nepřímých jsou subjekty dva, jedním z nich je plátcem a druhým poplatníkem. Plátcem je ten, kdo daň odevzdává danému úřadu a poplatníkem je ten, kdo daň platí v podobě vyšší ceny u zboží nebo služby.[3]

1.4 Daně přímé

Přímé daně jsou adresné, co se týče plátců daně. Jsou velmi sledované správci daně, což jsou v tomto případě finanční úřady. Mezi nejvýznamnější přímé daně patří daň z příjmů neboli tzv. důchodová daň, která má velký podíl na příjmech státu. Dále do skupiny přímých daní patří i daně majetkové, které zahrnují daň z nemovitostí, daň silniční a daně převodové. Celá struktura přímých daní je zobrazena na obrázku 1.

Obrázek 1: Struktura přímých daní

Zdroj: vlastní zpracování

1.4.1 Daně z příjmů

Daně z příjmů se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Tento zákon upravuje daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Daň z příjmů fyzických osob bude prozatím vynechána, jelikož jí bude věnováno několik dalších kapitol.

Daň z příjmů právnických osob

Poplatníkem této daně jsou právnické osoby, které nejsou fyzickými osobami a sídlí na území ČR. Patří mezi ně i organizační složky státu podle zvláštního předpisu (zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích) a podílové fondy. Poplatníky jsou rovněž i některé zahraniční právnické osoby, u nichž daní z příjmů PO podléhají jen ty příjmy, kterých dosahují provozovny nacházející se na území ČR. Předmětem této daně jsou všechny příjmy (výnosy) z činností a z nakládání s majetkem. Základ daně je odvozen od účetního výsledku hospodaření před zdaněním za uplynulý kalendářní rok. V současné době je sazba této daně stanovena ve výši 19 %.[18]

1.4.2 Majetkové daně

Majetkové daně jsou nejstaršími druhy daní. Jsou to daně přímé a tyto daně platí poplatník z titulu vlastnictví nebo užívání určitého majetku, ať už movitého nebo nemovitého. Do skupiny těchto daní patří daň z nemovitostí, daně převodové a daň silniční.

Daň z nemovitostí

Tato daň je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí. Mezi daně z nemovitostí patří daň z pozemků a daň ze staveb. Daň z pozemků se vztahuje na pozemky na území České republiky, které jsou zapsány v katastru nemovitostí. Patří sem například orná půda, zahrada, louky, stavební pozemky, atd. Daň ze staveb se platí u všech staveb uvedených v § 7 odst. 1 zákona č. 338/1992 Sb. Základ daně je u daně z pozemků a u daně ze staveb odlišný. U daně z pozemků je základem daně zpravidla velikost pozemku (m^2) násobená průměrnou cenou půdy za $1 m^2$ (tato cena je stanovena příslušnou vyhláškou vydanou k tomuto zákonu). Základem daně u daně ze staveb je zastavěná plocha k 1. lednu zdaňovacího období.[15]

Daně převodové

Mezi daně převodové se řadí daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí. Tyto daně upravuje zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí.

Daň dědickou platí poplatník (dědic), který na základě dědického řízení nabytí majetek. Může jít o nemovitosti, věci movité, jako jsou peněžní prostředky v české, ale i cizí měně, ale zároveň i pohledávky. Výše dědické daně se odvíjí podle toho, o jaký příbuzenský vztah mezi dědicem a zůstavitelem se jedná. Poplatníci jsou dle § 11 zákona č. 357/1992 Sb. rozčleněni do tří skupin podle příbuzenského vztahu, přičemž od roku 2008 jsou od této daně osvobozeny osoby v první a druhé skupině poplatníků. První skupinu tvoří příbuzní v přímé řadě (např. děti, rodiče, vnoučata) a manželé, do druhé skupiny jsou zahrnuti ostatní příbuzní (např. strýcové, tety, atd.). Třetí skupinu tvoří ostatní fyzické a právnické osoby. Základem daně je hodnota nabytého majetku podle zvláštních předpisů. Tento základ je poté ponížěn o prokázané dluhy zemřelého a dále o náklady, které dědici vznikly při zajištění pohřbu a o další náklady spojené s dědickým řízením.[17]

Darovací daň je povinen zaplatit nabyvatel, tj. fyzická osoba, která má trvalý pobyt v ČR nebo právnická osoba se sídlem v ČR, které bezúplatně převedla jiná osoba určitý majetek. Základem této daně je hodnota daru snížená o prokázané dluhy a náklady, které poplatníkovi

vznikly v souvislosti s darováním. Výše darovací daně se stejně jako u daně dědické odvíjí podle toho, o jaký vztah mezi nabyvatelem a dárcem se jedná.

Předmětem daně z převodu nemovitostí jsou nemovitosti získané na základě úplatného převodu nebo přechodu jejich vlastnictví. Tato daň se nevztahuje na nemovitosti získané dědictvím nebo darováním. Základem této daně je většinou kupní cena, odhadní cena nebo např. i cena dosažená vydražením nemovitosti. Sazba této daně je dle § 15 zákona č. 357/1992 Sb. stanovena ve výši 4 % ze základu daně.[17]

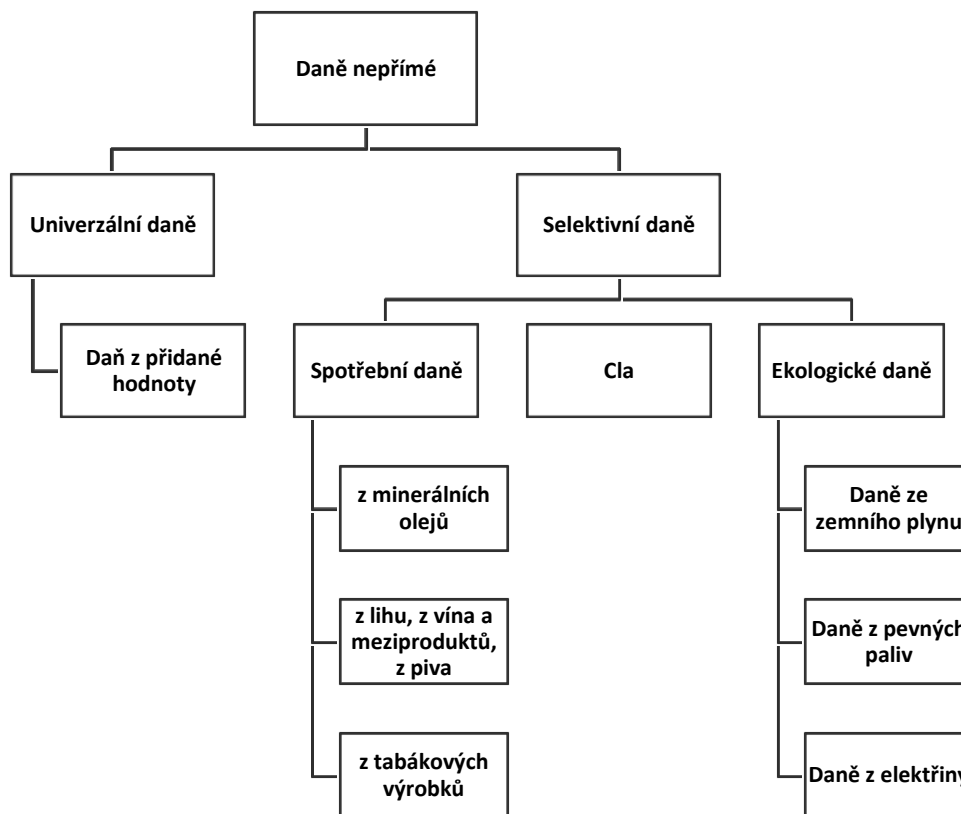
Od 1. 1. 2014 došlo ke zrušení zákona č. 357/1992 Sb., kdy se daň z převodu nemovitostí, dle zákonného opatření senátu č. 340/2013 Sb., změnila na daň z nabytí nemovitých věcí. Daň darovací a dědická byla začleněna pod daň z příjmů. U daně dědické byly osvobozeny i osoby ve třetí skupině, tím pádem se dědická daň neplatí.

Daň silniční

Daň silniční se řídí zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční. Tato daň se vztahuje na silniční motorová vozidla a na jejich přípojná vozidla, která jsou registrovaná a provozovaná v ČR a která jsou zároveň používána k dosahování příjmů, čili k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti. Dále jsou předmětem této daně vozidla registrovaná v ČR, jež mají největší povolenou hmotnost nad 3,5 tuny a jsou určena pro přepravu nákladu, i když neslouží k podnikání. Daň silniční se nevztahuje např. na vozidla bezpečnostních sborů, obecné policie a vozidla zdravotnické služby. Základem daně je u osobních automobilů objem motoru v cm³. Netýká se to ovšem automobilů na elektrický pohon. Pro návěsy je základem daně součet největších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav. Pro ostatní vozidla je základem daně největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav.[12]

1.5 Daně nepřímé

Nepřímé daně jsou daně, které jsou součástí ceny zboží a služeb. Dělí se na daně univerzální (všeobecné) a daně selektivní. Mezi daně univerzální patří daň z přidané hodnoty a mezi daně selektivní patří především spotřební daně, dále cla a daně ekologické. Struktura nepřímých daní je zobrazena na obrázku 2.

Obrázek 2: Struktura nepřímých daní

Zdroj: vlastní zpracování

1.5.1 Univerzální daň

Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Tato daň se vztahuje na dodávky zboží, poskytování služeb, převod nemovitostí a také dovoz zboží ze zahraničí s místem plnění v tuzemsku. U DPH existují dvě sazby. Od 1. 1. 2013 je základní sazba daně ve výši 21 % a snížená sazba daně činí 15 %. Většina zboží a služeb je zahrnuta do základní sazby. Sníženou sazbu mají například potraviny, nealkoholické nápoje, doprava, zdravotnické služby, vstupy do muzeí a jiných kulturních zařízení a další služby či zboží uvedené v příloze příslušného zákona.[13]

1.5.2 Selektivní daně

Spotřební daně

Mezi spotřební daně patří daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproduktů a daň z tabákových výrobků. Tyto daně se řídí zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Plátcí spotřebních daní jsou osoby, které dané produkty vyrábí,

prodávají nebo dováží. Sazba daně je odlišná podle druhu výrobku (např. u piva je spotřební daň daná velikostí pivovaru).[16]

Cla

Cla jsou důležitým příjmem státu. Mají charakter daně a vztahují se na zboží, které je do České republiky dováženo. Sazba cla je vyjádřena v procentech a její výše je stanovena druhem zboží a také zemí původu. Clu nepodléhá zboží dovážené v rámci EU, jejíž je Česká republika součástí. Správcem cla jsou celní úřady.[8]

Ekologické daně

Ekologická daň byla zavedena v souladu s podmínkami členství České republiky v Evropské unii, a to od 1. 1. 2008. Ekologické daně jsou uvedeny v zákoně č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů a týkají se daně ze zemního plynu, daně z pevných paliv (např. černé uhlí, hnědé uhlí a koks) a daně z elektřiny, jelikož to jsou komodity, které zatěžují životní prostředí. Plátcem této daně je dodavatel, který na daňovém území dodal plyn spotřebiteli, dále provozovatelé distribuční soustavy a další fyzické a právnické osoby, které jsou uvedeny v § 3 příslušného zákona.[14]

1.6 Ostatní daně

Ve skutečnosti se zde nejedná o daně jako takové. Jak již bylo zmíněno výše, jde o povinné platby, jež mají ekonomický charakter daně. Patří sem zákonné pojistné, tj. pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění. Do této skupiny náleží i výběr místních poplatků (např. poplatek za psa, za lázeňský pobyt), ale také dálniční známky.

2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Daň z příjmů fyzických osob je tzv. důchodovou přímou daní. Řídí se zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Tento zákon stanovuje, které příjmy této dani podléhají, zároveň ale i specifikuje příjmy, které jsou od této daně osvobozeny. Daň z příjmů fyzických osob je jednou z nejznámějších a administrativně nejsložitějších daní.

2.1 Poplatníci daně

Poplatníci této daně se podle § 2 ZDP dělí do dvou skupin. První skupinou jsou daňoví rezidenti, což jsou fyzické osoby, které mají na území ČR bydliště nebo se v této zemi obvykle zdržují, což znamená, že zde pobývají alespoň 183 dní v příslušném kalendářním roce. Ti jsou povinni platit tuto daň z příjmů, které plynou z jejich činnosti na území ČR, ale také z příjmů plynoucích z činnosti v zahraničí. Druhou skupinou jsou daňoví nerezidenti, což jsou ostatní fyzické osoby, které se zde zdržují méně než 183 dní v roce. Ti mají daňovou povinnost vztahující se pouze na příjmy, které plynou z činnosti na území ČR.[18]

2.2 Osvobození od daně

Jsou příjmy, které jsou od daně osvobozeny, tudíž se z nich neodvádí daň. Tyto příjmy jsou uvedeny v § 4 ZDP. Jedná se například o:

- příjmy z prodeje rodinného domu nebo bytu, pokud v něm měl vlastník bydliště nejméně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem,
- přijaté náhrady škody, včetně úmrtného a příspěvku na pohřeb, náhrady za plnění pojištění majetku, odpovědnosti za škody,
- sociální dávky, mezi které patří např. dávka pomoci v hmotné nouzi, dávka státní sociální podpory,
- příspěvek státní podpory u stavebního spoření poskytnutý fyzické osobě,
- různé druhy stipendií, které zákon blíže specifikuje.[18]

2.3 Předmět daně

Předmětem této daně jsou veškeré příjmy fyzických osob. Jedná se o vše, co nějakým způsobem navyšuje majetek fyzické osoby. Patří sem peněžní i nepeněžní příjmy a také příjmy získané směnou. Tyto příjmy se rozdělují do pěti skupin (tzv. dílčích daňových

základů), které společně tvoří daňový základ, jež je nutný stanovit pro výpočet daně z příjmů fyzických osob. Patří mezi ně:

- příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6),
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- příjmy z pronájmu (§ 9),
- ostatní příjmy (§ 10).

Existují ovšem příjmy, které nejsou předmětem daně. Patří mezi ně například příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů podle zvláštního právního předpisu, příjmy z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů, dále příjmy získané převodem majetku od osoby blízké, která byla zemědělským podnikatelem a předčasně ukončila provozování zemědělské činnosti, úvěry a půjčky s výjimkami, které jsou blíže specifikovány zákonem. Tyto příjmy jsou podrobněji popsány v § 3 odst. 4 ZDP.[18]

2.3.1 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6)

Do této skupiny patří příjmy ze současného i minulého pracovněprávního vztahu, dále také ze služebního poměru a jiného poměru, kdy je poplatník povinen dbát příkazů plátce (zaměstnavatele). Patří sem i příjmy členů družstev, společníků a jednatelů společností (s.r.o.), komanditistů v komanditních společnostech a odměny členů statutárních orgánů.

Funkčními požitky se podle § 6 odst. 10 písm. a, b ZDP rozumí platy členů vlády, poslanců a senátorů Parlamentu České republiky a poslanců Evropského parlamentu, kteří jsou zvoleni na území ČR. Dále také platy vedoucích ústředních orgánů státní správy, ale i například odměny za výkon funkce v orgánech obcí a v jiných orgánech územní samosprávy.[18]

2.3.2 Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7)

Mezi příjmy z podnikání patří příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, dále také příjmy ze živnosti, příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů (např. příjmy lékařů, advokátů a auditorů), atd.

Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti se rozumí příjmy, které souvisí s užitím nebo poskytováním autorských práv nebo průmyslových práv. Patří sem i příjmy z výkonu

nezávislého povolání a rovněž příjmy znalců, tlumočnicků, příjmy z činnosti insolventního správce a další příjmy.[18]

2.3.3 Příjmy z kapitálového majetku (§ 8)

Mezi příjmy z kapitálového majetku patří podíly na zisku z kapitálových společností a dividendy. Především do těchto příjmů patří úroky z vkladů na běžných účtech, ale také úroky z poskytnutých úvěrů a půjček.

2.3.4 Příjmy z pronájmu (§ 9)

Jedná se o příjmy, které plynou z pronájmu nemovitostí nebo bytů, ať už se jedná o celek nebo o jejich část. Do této skupiny patří i příjmy z pronájmu movitých věcí, kromě příležitostného pronájmu, který již spadá pod ostatní příjmy, čili do § 10 ZDP. Podmínkou pro to, aby tyto příjmy spadaly pod § 9 ZDP, je to, že daný majetek musí být v osobním vlastnictví poplatníka.[18]

2.3.5 Ostatní příjmy (§ 10)

Příjmy, které nepatří ani do jedné ze skupin příjmů výše uvedených, spadají do skupiny ostatních příjmů. Jedná se především o příjmy, které mají příležitostný charakter a při kterých dochází ke zvýšení majetku určité osoby. Jsou to například příjmy z příležitostného pronájmu movitých věcí, výhry v loteriích, ceny ze sportovních a veřejných soutěží a příjmy z prodeje movitého a nemovitého majetku.[18]

3 TEORETICKÝ PŘÍSTUP KE ZDAŇOVÁNÍ FYZICKÝCH OSOB

3.1 Základ daně a daňová ztráta

„Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, za které se pro účely daně z příjmů fyzických osob považuje kalendářní rok, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 až 10 není stanoveno jinak.“ [18]

Pokud má poplatník v daném zdaňovacím období souběžně dva nebo více příjmů, je základ daně daný součtem dílčích daňových základů. Jednotlivé druhy dílčích daňových základů (§ 6 až § 10 ZDP) jsou podrobněji uvedeny v předešlé kapitole.

Jestliže výdaje z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7) a výdaje na pronájem (§ 9) jsou vyšší než příjmy z těchto činností, pak vzniká daňová ztráta. O tuto daňovou ztrátu může poplatník ponížit úhrn dílčích základů daně dle jednotlivých druhů příjmů uvedených v § 7 až 10 ZDP. Ztrátu lze postupně rozpouštět v příštím zdaňovacím období, po období, kdy byla ztráta vyměřena, ale nejdéle po dobu následujících pěti zdaňovacích obdobích bezprostředně následujících.[18]

3.2 Struktura základu daně

Pro stanovení základu daně je nutné pět dílčích daňových základů (viz. kapitola 3.1) sloučit do tří skupin (viz. tabulka 1). První skupinou jsou příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků. Do druhé skupiny patří příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti a příjmy z pronájmu a do třetí skupiny začleňujeme příjmy z kapitálového majetku a ostatní příjmy.

Tabulka 1: Struktura základu daně

příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky
+ pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění hrazené
= dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků
příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
příjmy z pronájmu
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů z pronájmu (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
příjmy z kapitálového majetku
= dílčí základ daně příjmů z kapitálového majetku
ostatní příjmy
- výdaje na dosažení příjmu (podle druhů příjmů do výše daného druhu příjmů)
= dílčí základ daně ostatní příjmy

Zdroj:[10]

Postup při zjišťování dílčího základu daně je u jednotlivých činností rozdílný. U dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků se příjmy nesnižují o výdaje, ale naopak se navýší o platbu sociálního a zdravotního pojištění, které je povinen platit za zaměstnance zaměstnavatel. Pak se jedná o tzv. superhrubou mzdu.

U dílčího základu daně z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti a u dílčího základu daně z příjmů z pronájmu se uplatňuje pravidlo daňově uznatelných výdajů. To znamená, že tyto příjmy lze ponížít o výdaje související s dosažením, zajištěním a udržením příjmů. Může dojít i k situaci, kdy dílčí daňový základ bude záporný, neboť příjmy jsou nižší než výdaje. Pak poplatník vykáže ztrátu, a jak je uvedeno v kapitole 3.1, může ji postupně rozpouštět.

U dílčího základu daně z příjmů z kapitálového majetku se příjmy nenavýšují ani nesnižují. U dílčího základu daně u ostatních příjmů se příjmy jen ve velmi omezené míře snižují o výdaje na dosažení příjmů, a to pouze do velikosti těchto příjmů. V této skupině se nemůže u dílčích základů dosáhnout záporných hodnot.[10]

3.3 Výpočet daně

Součtem jednotlivých dílčích daňových základů se vypočte základ daně poplatníka. Tento základ daně se poníží o nezdanitelné části a o odčitatelné položky. Upravený základ daně se poté zaokrouhlí na stokoruny dolů a vynásobí se procentní sazbou daně z příjmů fyzických osob, která činí 15 %. Tímto si poplatník vypočte daň, kterou následně může ponížít o slevy na dani (slevám na dani bude věnována následující kapitola) a zjistí tak skutečnou výši daně, kterou je povinen zaplatit správci daně. Postup výpočtu daně z příjmů FO je zobrazen v tabulce 2.

Tabulka 2: Výpočet daně z příjmů fyzických osob u OSVČ

Dílčí základ daně dle § 6
+ Dílčí základ daně dle § 7
+ Dílčí základ daně dle § 8
+ Dílčí základ daně dle § 9
+ Dílčí základ daně dle § 10
= ZÁKLAD DANĚ
- Nezdanitelné části
- Odčitatelné položky
=UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ
Zaokrouhlení upraveného ZD na sta dolů
x 15 % sazba
=DAŇ PŘED SLEVAMI
- Slevy na dani
=DAŇ PO SLEVÁCH

Zdroj: vlastní zpracování

Nezdanitelné části

Mezi nezdanitelné části dle § 15 ZDP patří hodnota darů, úroky z úvěru ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru, příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, pojistné na soukromé životní pojištění, členské příspěvky zaplacené odborové organizaci a úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.

Za dary je možné považovat například bezpříspěvkové darování krve, za jeden odběr se odečítá 2 000 Kč. Dále sem patří hodnota darů poskytnutá např. obcím, krajům, právníckým osobám na financování vědy a vzdělávání, kultury, školství či na účely sociální, zdravotnické,

humanitní, atd. Hodnota darů musí činit v souhrnu alespoň 1 000 Kč nebo alespoň 2 % ze základu daně. Maximální částka, o kterou je možné základ daně ponížít, se rovná částce odpovídající 10 % základu daně poplatníka.[18]

Úroky z úvěru ze stavebního spoření a z hypotečních úvěrů si může poplatník odečíst od základu daně v maximální výši 300 000 Kč. Musí však splnit podmínky, kterou jsou stanoveny v § 15 odst. 3 písm. a) až h).

Další nezdanitelnou částí, kterou si může poplatník odečíst, je příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem. Částka, kterou si může odečíst, se zjistí součtem příspěvků na penzijní připojištění za předchozí zdaňovací období. Tato částka se ponížít o 12 000 Kč. Výslednou částku si může poplatník odečíst od základu daně, avšak maximálně do výše 12 000 Kč.[18]

V případě odpočitatelné částky za zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za předchozí zdaňovací období je maximální výše 12 000 Kč. Podmínky na uplatnění tohoto odpočtu jsou blíže specifikovány v § 15 odst. 6 ZDP. Musí být například splněna podmínka, že pojistná smlouva musí být uzavřena alespoň na 60 měsíců a s pojistným plněním minimálně 40 000 Kč. U pojistných smluv nad 15 let musí být sjednaná částka alespoň 70 000 Kč.

Od základu daně si poplatník rovněž může odečíst zaplacené členské příspěvky odborové organizaci, jejíž je členem. Ze zdanitelných příjmů si může odečíst částku ve výši 1,5 %. Maximální výše, kterou lze odečíst je 3 000 Kč, které poplatník zaplatil za měsíc leden až prosinec.[18]

Odčitatelné položky

Odčitatelnými položkami jsou dle § 34 ZDP daňová ztráta (viz. kapitola 3.1), odpočet na podporu výzkumu a vývoje a odpočet na podporu odborného vzdělávání. V případě odpočtu nákladů, které slouží k podpoře výzkumu a vývoje lze uplatnit 100 % odpočet nákladů, které poplatník vynaložil v předešlém zdaňovacím období. Podmínky jsou blíže specifikovány v § 34 odst. 4 ZDP.[18]

3.4 Daňové přiznání

Přiznání k dani z příjmů fyzických osob je povinen podat poplatník, který má roční příjmy, jež jsou předmětem daně, vyšší než 15 000 Kč. V tomto případě se zde nejedná o příjmy, které jsou od daně osvobozené nebo o příjmy, ze kterých je vybírána srážková daň. Daňové přiznání musí také podat poplatník, pokud jeho roční příjmy, které jsou předmětem daně,

nepřesáhly 15 000 Kč, ale vykazuje-li daňovou ztrátu. Další případy, kdy je poplatník povinen podat daňové přiznání, jsou uvedeny v § 38g ZDP.[11]

Existují tři druhy daňového přiznání. Jsou jimi řádné, opravné a dodatečné. Řádné daňové přiznání podává poplatník správci daně, tj. příslušnému finančnímu úřadu, v případě, že je povinen toto daňové přiznání podávat. Základní termín pro podání daňového přiznání je 3 měsíce po uplynutí zdaňovacího období, tj. do 31. března následujícího roku. Pokud daňové přiznání poplatníkovi zpracovává daňový poradce, musí finanční úřad obdržet plnou moc daňového poradce ve lhůtě nejdéle 3 měsíce po uplynutí zdaňovacího období. Poté je dle § 136 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád možné, aby bylo daňové přiznání podáno nejpozději ve lhůtě 6 měsíců. Opravné daňové přiznání podává poplatník před uplynutím lhůty k podání řádného přiznání k dani z příjmů, pokud zjistil, že skutečnost, kterou uvedl v řádném daňovém přiznání, je jiná. Dodatečné daňové přiznání podává poplatník po uplynutí lhůty k podání přiznání k dani z příjmů, pokud poplatník zjistil odlišnosti od údajů uvedených v předchozím daňovém přiznání.

3.5 Zálohy na daň

Zálohu je možné definovat jako povinnou platbu na daň, kterou musí poplatník platit v průběhu zdaňovacího období, pokud ještě není známá skutečná výše daně za toto období.[6]

Výše zálohy je stanovena na základě posledního daňového přiznání a poplatník ji je povinen zaplatit poprvé první den následující po podání tohoto daňového přiznání. Dle § 38a ZDP neplatí zálohy na daň poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost nebyla vyšší než 30 000 Kč.

U zaměstnanců se výše zálohy vypočítá tak, že se měsíční hrubá mzda navýší o sociální pojištění (25 %) a o zdravotní pojištění (9 %) hrazené zaměstnavatelem, tím dostaneme tzv. superhrubou mzdu. Výše zálohy na daň se vypočítá tak, že se superhrubá mzda zaokrouhlí na stokoruny nahoru a poté vynásobí 15 %. Vypočtená částka se poníží o slevy na dani a tím se získá skutečná výše zálohy na daň, kterou za zaměstnance odvádí finančnímu úřadu zaměstnavatel.

3.6 Zdravotní pojištění

Způsob placení pojistného na zdravotní pojištění je u jednotlivých fyzických osob rozdílný. Vyměřovacím základem pro výpočet pojistného na zdravotní pojištění u zaměstnanců je hrubá mzda. Za zaměstnance odvádí pojistné na ZP zaměstnavatel z jejich

hrubé mzdy, a to ve výši 4,5 %, zároveň zaměstnavatel vypočte z hrubé mzdy zaměstnance odvod pojistného na ZP za zaměstnavatele ve výši 9 % a odvede částku příslušné zdravotní pojišťovně.

Vyměřovací základ pro výpočet pojistného na zdravotní pojištění u OSVČ je stanoven § 3a zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění v platném znění. Tento vyměřovací základ je stanoven ve výši 50 % z příjmů z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti po odpočtu daňově uznatelných nákladů. Pokud by zjištěný vyměřovací základ OSVČ byl nižší než roční minimální vyměřovací základ (čili 155 304 Kč v roce 2013), který vychází z dvanáctinásobku 50 % průměrné měsíční mzdy pro daný rok, musí OSVČ platit takové pojistné, jako kdyby minimálního vyměřovacího základu dosáhla. V našem případě, pro rok 2013, činí průměrná mzda v ČR 25 884 Kč. OSVČ platí měsíční zálohy na zdravotní pojištění, a to ve výši 13,5 % z měsíčního vyměřovacího základu, případě z měsíčního minimálního vyměřovacího základu (tj. 1 748 Kč). Vypočtená výše pojistného se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.[2],[9]

3.7 Sociální pojištění

Sociální pojištění, které upravuje především zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, se skládá ze tří složek. Jsou to nemocenské pojištění, důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

OSVČ mají za povinnost platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Nemocenské pojištění je dobrovolné. Vyměřovací základ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti se stanoví jako 50 % daňového základu. Důležitou skutečností pro určení vyměřovacího základu je, zda daná OSVČ vykonává výdělečnou činnost jako činnost hlavní nebo vedlejší. Maximální výše vyměřovacího základu pro výpočet pojistného je pro rok 2013 - 48násobek průměrné mzdy (tj. 1 242 432 Kč – viz. tabulka 3). Měsíční minimální vyměřovací základ, který stanoví zálohy na pojistné na sociální zabezpečení, je stanoven podle § 14 odst. 6 zákona č. 589/1992 Sb., a to ve výši nejméně 25 % průměrné mzdy (týká se OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost) a nejméně 10 % průměrné mzdy (u OSVČ vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost). Tento zjištěný měsíční vyměřovací základ se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. OSVČ platí měsíční zálohy na pojistné ve výši 29,2 % z měsíčního vyměřovacího základu, z toho 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % jako příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Rozhodnou částkou pro vedlejší činnost se rozumí

částka (daňový základ), kdy je poplatník (OSVČ) povinen platit zálohy na důchodové pojištění z této vedlejší činnosti. Jak je již uvedeno v tabulce 3, jedná se o částku 62 121 Kč.[2],[9]

Tabulka 3: Sociální pojištění u OSVČ pro rok 2013

Sociální pojištění OSVČ pro rok 2013	
Maximální roční vyměřovací základ	1 242 432 Kč
Maximální měsíční vyměřovací základ	103 536 Kč
Minimální roční vyměřovací základ (hlavní činnost)	77 652 Kč
Minimální měsíční vyměřovací základ (hlavní činnost)	6 471 Kč
Minimální měsíční záloha (hlavní činnost)	1 890 Kč
Minimální roční vyměřovací základ (vedlejší činnost)	31 068 Kč
Minimální měsíční vyměřovací základ (vedlejší činnost)	2 589 Kč
Minimální měsíční záloha (vedlejší činnost)	756 Kč
Rozhodná částka pro vedlejší činnost	62 121 Kč

Zdroj: upraveno podle [2]

4 MOŽNOSTI DAŇOVÉ OPTIMALIZACE

Je logické, že snahou každého daňového subjektu je minimalizování své daňové povinnosti tak, aby daň, kterou má daný subjekt zaplatit, byla co nejnižší. Minimalizace daňové povinnosti by měla být provedena legálním způsobem, tzn. podle platných daňových zákonů. Nelegálním způsobem daňové optimalizace jsou daňové úniky a v případě, je-li daňový únik úmyslný, jedná se o trestný čin. Způsob optimalizace je možný buď snížením daňového základu, nebo snížením daně samotné. Mezi možnosti daňové optimalizace patří slevy na dani, nezdanitelné části a odčitatelné položky (viz. kapitola 3.3), daňové odpisy, paušální výdaje a spolupracující osoba.[6]

4.1 Slevy na dani

Jednou z možností legální optimalizace daně jsou slevy na dani. Může je uplatnit každá fyzická osoba, tedy poplatník, pokud splní podmínky, které jsou stanoveny v § 35 ZDP. Podmínkou pro uplatnění slev na dani u zaměstnanců je podepsání Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků u zaměstnavatele. Toto prohlášení zpravidla podepisuje poplatník na počátku roku, ale může jej podepsat i v průběhu roku. Zaměstnavatel pak vypočtenou měsíční zálohu na daň z příjmů FO poníží o jednu dvanáctinu roční slevy na dani (např. na poplatníka, vyživované dítě, apod.). Jedinou slevou, kterou může poplatník uplatnit pouze po skončení zdaňovacího období, je sleva na vyživovanou manželku/manžela. OSVČ uplatňuje slevy na dani po skončení zdaňovacího období při podání daňového přiznání. V roce 2013 došlo k zásadním změnám při uplatňování slevy na dani. První změnou je, že starobní důchodci nemají nárok na slevu na poplatníka. Druhá změna se týká OSVČ, kteří mají příjmy pouze z podnikatelské a jiné výdělečné činnosti. Ti, kteří využívají při podání daňového přiznání výdajový paušál, nesmí uplatňovat daňové zvýhodnění v podobě slevy na dítě a na vyživovanou manželku/manžela, pokud součet dílčích základů, u kterého byly uplatněny výdaje paušálem, je vyšší než 50 % celkového základu daně. Jednotlivé druhy slev na dani jsou uvedeny v tabulce 4.

Tabulka 4: Roční slevy na dani pro rok 2013

Sleva na dani	Výše slevy
Na poplatníka	24 840 Kč
Na poplatníka - starobního důchodce	0 Kč
Na dítě	13 404 Kč
Na dítě - držitele průkazu ZTP/P	23 208 Kč
Na vyživovanou manželku/manžela	24 840 Kč
Na vyživovanou manželku/manžela - držitele průkazu ZTP/P	49 680 Kč
Invalidita I. a II. Stupně	2 520 Kč
Invalidita III. Stupně	5 040 Kč
Držitel průkazu ZTP/P (i bez důchodu)	16 140 Kč
Student	4 020 Kč

Zdroj: upraveno podle [7]

Sleva na poplatníka

Každá fyzická osoba, jejíž příjmy podléhají zdanění, si může uplatnit slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč za rok. Pokud zaměstnanec podepíše, jak je již zmíněno výše, prohlášení k dani, pak mu zaměstnavatel poskytuje slevu na dani ve výši 2 070 Kč měsíčně. OSVČ si slevu uplatní v daňovém přiznání za příslušné zdaňovací období (kalendářní rok) a po vypočtení daně si odečítá celkovou roční výši slevy.

Sleva na manželku/manžela

Podmínkou pro přiznání slevy na manželku/manžela je, že manželé musí mít společnou domácnost. Dále manžel/manželka nesmí dosáhnout za zdaňovací období příjmu vyššího než 68 000 Kč. Do těchto příjmů se započítávají všechny vlastní příjmy za zdaňovací období, pokud se jedná o OSVČ, pak tyto příjmy nesmí být sníženy o výdaje. Patří sem rovněž příjmy, které podléhají srážkové dani. Do těchto příjmů se započítávají i například nemocenské dávky a peněžité pomoci v mateřství. Naopak do vlastních příjmů se nezapočítávají dávky státní sociální podpory (přídavky na děti, rodičovský příspěvek, dávky péstounské péče, atd.). Jak je již výše citováno (kapitola 4.1), tuto slevu si uplatňuje jak zaměstnanec, tak OSVČ až po ukončení zdaňovacího období. Výše této slevy na dani je totožná jako u slevy na poplatníka, tj. 24 840 Kč za kalendářní rok. V případě, že manžel/manželka je držitelem průkazu mimořádných výhod III. stupně – průkaz ZTP/P, zvyšuje se částka slevy na 49 680 Kč za rok (tj. na dvojnásobek).[5]

Sleva na studenta

Tuto slevu na dani si může poplatník uplatnit pouze po dobu, kdy se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem. Výše slevy na studenta je 4 020 Kč za rok nebo 335 Kč měsíčně. Slevu na studenta si lze uplatnit však pouze do 26 let. U studentů vysokých škol není rozhodující, zda studují prezenční či kombinované studium. U studentů, kteří studují prezenční formu studia v doktorském studijním programu vysoké školy, se věková hranice posouvá na 28 let.

Sleva na invaliditu

Do této slevy na dani patří tři typy slev: sleva na invaliditu I. nebo II. stupně, sleva na invaliditu III. stupně a sleva pro držitele průkazu ZTP/P.

Slevu na invaliditu I. nebo II. stupně si může uplatnit poplatník, který pobírá invalidní důchod pro invaliditu I. nebo II. stupně. Roční sleva je v tomto případě 2 520 Kč za rok. Měsíčně činí tento nárok 210 Kč. Pokud poplatník pobírá invalidní důchod pro invaliditu III. stupně, může si uplatnit slevu, která činí za rok 5 040 Kč, měsíčně je to jedna dvanáctina roční částky. Nárok na tuto slevu zaniká při souběhu plného invalidního důchodu se starobním důchodem. Sleva pro držitele průkazu ZTP/P činí ročně 16 140 Kč.

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě

Podmínkou pro přiznání daňového zvýhodnění na vyživované dítě je, že vyživované dítě žije s poplatníkem ve společné domácnosti. Na každé dítě si může slevu na dani uplatnit pouze jeden poplatník. Základní roční výměra je 13 404 Kč. U dítěte, které je držitelem průkazu ZTP/P se roční částka zvyšuje na dvojnásobek. Počet dětí, na které si lze tuto slevu na dani uplatnit, není zákonem omezen. Vyživovaným dítětem se rozumí dítě nezletilé a dále zletilé dítě do věku 26 let, které se soustavně připravuje na budoucí povolání za splnění podmínek, které jsou uvedeny v § 35c ZDP. Existují tři situace, ke kterým při uplatnění tohoto daňového zvýhodnění může dojít. První situací je, že poplatník formou daňového zvýhodnění na vyživované dítě sníží svoji daňovou povinnost za příslušné zdaňovací období. Tato možnost se týká OSVČ, ale také zaměstnance, který neuplatňoval měsíčně daňové zvýhodnění na dítě za podmínky, že podá daňové přiznání. Ve druhém případě poplatníkovi po uplatnění odčitatelných položek od základu daně a slev na dani nevznikne žádná daňová povinnost, poplatník si může daňový bonus uplatnit, pokud jeho výše je alespoň 100 Kč, nejvýše však 60 300 Kč za rok. Ve třetí situaci může dojít k tomu, že poplatník má nižší daňovou povinnost za příslušné zdaňovací období, než je jeho nárok na daňové zvýhodnění

na vyživované dítě. Poplatník pak má nárok na uplatnění daňového zvýhodnění formou daňového bonusu, a to do výše nulové daně.[5]

4.2 Daňové odpisy

Daňové odpisy se používají nejen u hmotného majetku, ale také i u majetku nehmotného. Může je uplatňovat pouze vlastník daného majetku. Uplatňují se na konci zdaňovacího období. Smyslem daňového odpisování je postupné zahrnutí vstupní ceny majetku v jednotlivých letech do nákladů.

Prvním krokem, aby poplatník mohl zahájit odpisování je, že musí zjistit, do jaké odpisové skupiny patří daný majetek. V tabulce 5 je uvedeno všech šest odpisových skupin a minimální doba, po kterou lze odpisovat. V jaké odpisové skupině bude majetek zařazen, je uvedeno v příloze č. 1 ZDP.

Tabulka 5: Minimální doba odpisování pro dané odpisové skupiny

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Zdroj:[18]

Povinností poplatníka není daňové odpisy uplatňovat. Pokud odpisy uplatňuje, může odpisování přerušit. Poté, co se rozhodne odpisování obnovit, pokračuje tam, kde odpisování přerušil. Odpisování však nemůže přerušit poplatník, jenž uplatňuje výdaje procentem z příjmů. Existují dva způsoby daňového odpisování, kterými jsou rovnoměrné odpisování a zrychlené odpisování. Poplatník si může zvolit, který způsob odpisování využije. Poté však již nelze způsob odpisování měnit.

4.2.1 Rovnoměrné odpisy

Výše odpisů hmotného majetku při rovnoměrném odpisování za dané zdaňovací období se rovná jedné setině součinu jeho vstupní ceny majetku a dané odpisové sazby. Pro první rok odpisování, další roky i pro odpisy se zvýšenou vstupní cenou jsou přiřazeny roční odpisové sazby v maximální výši. Poplatník se může rozhodnout a použít i sazby nižší. Odpisy si nemůže uplatnit poplatník, který uplatňuje výdaje procentem z příjmu nebo ten, kdo má za povinnost pouze evidovat odpisy.[11]

V následující tabulce jsou uvedeny odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování majetku bez zvýšení odpisu.

Tabulka 6: Odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování bez zvýšení odpisu v 1. roce odpisování

odpisová skupina	v 1. roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2,0

Zdroj:[18]

Pokud je poplatník prvním vlastníkem hmotného majetku začleněného do odpisové skupiny 1 až 3 (s výjimkou hmotného majetku uvedeného v § 31 odst. 2, 3 a 5 ZDP), může si roční odpisovou sazbu navýšit v prvním roce odpisování o 10 % (viz. tabulka 7).

Tabulka 7: Roční odpisové sazby při zvýšení odpisu v 1. roce odpisování o 10 %

odpisová skupina	v 1. roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	30	35	33,3
2	21	19,75	20
3	15,4	9,4	10

Zdroj:[18]

V případě, že je poplatník prvním vlastníkem zařízení pro čištění a úpravu vod označeného podle klasifikace vydané ČSÚ, může si roční odpisovou sazbu v prvním roce odpisování navýšit o 15 %.

Tabulka 8: Roční odpisové sazby při zvýšení odpisu v 1. roce odpisování o 15 %

odpisová skupina	v 1. roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	35	32,5	33,3
2	26	18,5	20
3	19	9	10

Zdroj:[18]

Poslední možností navýšení odpisové sazby v prvním roce odpisování je navýšení o 20 %. To může uplatnit první vlastník strojů určených pro zemědělství a lesnictví, jak je blíže specifikováno v § 31 odst. 2 ZDP.

Tabulka 9: Roční odpisové sazby při zvýšení odpisu v 1. roce odpisování o 20 %

odpisová skupina	v 1. roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	40	30	33,3
2	31	17,25	20
3	24,4	8,4	10

Zdroj:[18]

4.2.2 Zrychlené odpisy

Při výpočtu odpisů metodou zrychleného odpisování se v 1. roce používá vstupní cena odpisovaného majetku. V dalších letech se využívá dvojnásobek zůstatkové ceny majetku. Odpis v 1. roce odpisování se vypočítá jako vstupní cena odpisovaného majetku/koefficientem pro 1. rok odpisování.

Odpisy pro další roky odpisování vychází ze vzorce: $2 \times \text{zůstatková cena} / (\text{koefficient pro další roky odpisování} - (\text{rok odpisování} - 1))$. [11]

Stejně jako u rovnoměrných odpisů, jsou u zrychlených odpisů stanoveny u jednotlivých odpisových skupin koeficienty (viz. tabulka 10) pro odpisování majetku v 1. roce, v dalších letech a dále pro zvýšenou zůstatkovou cenu.

Tabulka 10: Odpisové sazby pro zrychlené odpisování

odpisová skupina	v 1. roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj:[18]

Při metodě zrychleného odpisování majetku zvýšeného o jeho technické zhodnocení se odpisy stanoví v roce, ve kterém dojde ke zvýšení zůstatkové ceny jako: $2 \times \text{zůstatková cena majetku} / \text{koefficient pro zvýšenou zůstatkovou cenu}$.

V dalších letech odpisování se použije vzorec: $2 \times \text{zůstatková cena} / (\text{koefficient pro zvýšenou zůstatkovou cenu} - (\text{rok odpisování} - 1))$. [11]

Podobně jako u rovnoměrného odpisování, i zde si může první vlastník majetku zvýšit roční odpis o 10 %, 15 % či 20 %, pokud splní podmínky, které jsou stanoveny v ZDP.

4.3 Paušální výdaje

Další možností daňové optimalizace podle § 7 odst. 7 ZDP je, že poplatník daně z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti uplatní výdaje procentem z příjmů. Tato možnost se týká i poplatníka, který má příjmy z pronájmu (§ 9 odst. 4 ZDP) a příjmy ze zemědělské výroby (§ 10 odst. 1 písm. a) ZDP).

Tabulka 11: Paušální výdaje podle druhů příjmů pro rok 2013

Druh příjmů	Procento paušálních výdajů
Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	80%
Příjmy z řemeslných živností	80%
Příjmy z ostatních živností (s výjimkou příjmů z řemeslných živností)	60%
Příjmy z jiného podnikání podle zvláštních právních předpisů	40%
Příjmy z pronájmu	30%

Zdroj: upraveno podle [4]

Výdaje, které poplatník uplatní procentem z příjmů, zahrnují veškeré výdaje, které vynaložil v souvislosti s dosahováním příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti. Poplatník ale musí vést například záznamy o příjmech a evidenci pohledávek, které vznikly v souvislosti s podnikáním a s jinou samostatnou výdělečnou činností, dále musí vést evidenci hmotného a nehmotného majetku.

Existují případy, kdy poplatník nemůže uplatnit výdaje procentem z příjmů, a to například, pokud má fyzická osoba příjmy ze spoluvlastnictví k věci nebo ze společných práv. Spoluvlastníci si nerozdělují příjmy a výdaje podle jednotlivých podílů, tudíž si každý z poplatníků uplatní výdaje pouze v prokázané výši.

V případě, že při podání řádného daňového přiznání poplatník uplatňuje daňové výdaje procentem z příjmů, pak již nemůže v dodatečném přiznání změnit způsob uplatnění výdajů. Tento poplatník při přechodu na uplatnění paušálních výdajů musí upravit základ daně za zdaňovací období, jak je blíže specifikováno v § 23 odst. 8 písm. b) ZDP. Výhodou tohoto způsobu je, že pokud má poplatník minimální výdaje na danou činnost, může díky uplatnění paušálních výdajů snížit svůj daňový základ pro výpočet DZPFO.[5]

4.4 Spolupracující osoba

Další možností daňové optimalizace je spolupráce fyzických osob. Spolupracující osobou může být jednak manžel/manželka, případně další osoby, které s poplatníkem žijí ve společné domácnosti. Pokud poplatník se spolupracující osobou skutečně spolupracuje, může využít

možnosti rozdělení příjmů a výdajů na tyto spolupracující osoby. Těmito osobami mohou být osoby, které nemají žádné zdanitelné příjmy a podíl příjmů spolupracující osoby jim umožní uplatnit např. slevu na dani - na poplatníka, ale také odpočty od základu daně (např. odpočet na penzijní připojištění). Dále jimi mohou být osoby, které sice zdanitelné příjmy mají, ale jejich základ daně jim rovněž neumožňuje uplatnit slevy na dani, případně odpočty od základu daně. Poplatník může na spolupracující osoby rozdělit pouze příjmy, které jsou vymezeny v § 7 odst. 1 písm. a) až c) a v § 7 odst. 2 ZDP a k nim rozdělit výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.[4]

Spolupráce manžela/manželky

Pokud poplatník rozděluje příjmy a výdaje na manžela/manželku, může je rozdělit maximálně do výše 50 %. Tento procentní podíl musí být u příjmů a výdajů vždy stejný. Maximální částka příjmů po odečtení výdajů, kterou může poplatník přidělit spolupracující osobě, je 540 000 Kč za zdaňovací období, měsíčně je to ve výši jedné dvanáctiny této částky.[4]

Spolupráce ostatních osob žijících v domácnosti s poplatníkem

V případě spolupráce poplatníka s ostatními osobami žijícími v domácnosti s poplatníkem nebo spolupráce poplatníka s manželem/manželkou a ostatními osobami žijícími v domácnosti s poplatníkem (např. spolupráce poplatníka s manželkou a dětmi) může poplatník rozdělit příjmy a výdaje na tyto osoby maximálně do výše 30 %. Jak je již uvedeno výše, procentní podíl příjmů i výdajů musí být vždy stejný. Maximální částka příjmů po odečtení výdajů, kterou může poplatník přidělit spolupracující osobě, je 180 000 Kč za zdaňovací období, maximální měsíční částka je ve výši jedné dvanáctiny roční částky. Spolupracují-li s poplatníkem dvě či více osob, může poplatník stanovit různé podíly těmto spolupracujícím osobám, nejvýše však do již zmíněných 30 %.

Pokud poplatník vykáže ztrátu, může i tuto ztrátu rozdělit na spolupracující osoby. Zejména v případě, kdy spolupracující osoby, které žijí s poplatníkem v domácnosti, dosahují dílčího základu daně (např. z podnikání, z pronájmu, apod.). I v tomto případě, jak je již zmíněno v kapitole 3.1, se může daňová ztráta uplatnit až v následujícím zdaňovacím období, nejdéle však v pěti zdaňovacích obdobích bezprostředně následujících.[4]

5 PRAKTICKÝ PŘÍKLAD

V této části práce bude popsán konkrétní příklad rodiny Jakoubkových, kteří hledají nejvýhodnější variantu zdanění příjmů za rok 2013. Na pěti modelech budou uvedeny možnosti výpočtu daně z příjmů fyzických osob, a to:

- model č. 1: zdanění veškerých příjmů panem Jakoubkem,
- model č. 2: zdanění příjmů pomocí spolupracující osoby,
- model č. 3: zdanění příjmů s uplatněním paušálních výdajů,
- model č. 4: zdanění pomocí kombinace skutečně vynaložených výdajů z podnikání a paušálních výdajů z pronájmu,
- model č. 5: zdanění pomocí kombinace paušálních výdajů z podnikání a skutečně vynaložených výdajů z pronájmu.

U těchto pěti modelů bude následně vypočteno pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Poté bude vybrána nejvýhodnější varianta, která umožní rodině Jakoubkových co nejvíce minimalizovat své celkové odvody.

5.1 Zadání příkladu

Manželé Jakoubkovi spolu se svými dvěma dětmi žijí ve společné domácnosti. Pan Jakoubek od roku 2005 podniká jako OSVČ v oboru opravy obuvi na základě živnostenského oprávnění. Paní Jakoubková byla v roce 2013 na rodičovské dovolené s dvouletou dcerou a pobírala rodičovský příspěvek, což je sociální dávka, která se nezapočítává do zdanitelných příjmů. Paní Jakoubková je také nahlášena na finančním úřadě jako spolupracující osoba, která v průběhu roku 2013 panu Jakoubkovi zajišťovala administrativní práce.

Manželé mají zletilého syna, který v současné době studuje na střední škole, čili se soustavně připravuje na budoucí povolání. Dále mají dvouletou dceru. Daňové zvýhodnění na vyživované děti uplatňuje pan Jakoubek. Paní Jakoubková písemně prohlásila, že toto zvýhodnění na děti sama neuplatňuje.

Pan Jakoubek v roce 2013 neplatil zálohy na daň z příjmů, protože jeho poslední známá daňová povinnost nebyla vyšší než 30 000 Kč a rovněž neplatil pojistné na nemocenské pojištění, což je u OSVČ dobrovolné.

5.1.1 Příjmy z podnikání podle § 7

Za rok 2013 dosáhl pan Jakoubek jako podnikatel zdanitelných příjmů z podnikání ve výši 1 200 000 Kč a výše výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů činila 750 000 Kč. Za účelem svého podnikání si pan Jakoubek v roce 2006 odkoupil objekt, který již dříve sloužil k provozování stejné živnosti. Pořizovací cena této provozovny byla 500 000 Kč. Součástí výdajů jsou i vypočtené daňové odpisy budovy, které v roce 2013 činily 25 556 Kč (viz. tabulka 13). Při odpisování provozovny je využíváno zrychlených odpisů v odpisové skupině 5 (viz. tabulka 12).

Tabulka 12: Odpisovaný majetek

Typ majetku	Odpisová skupina	Pořizovací cena	Rok pořízení
Budova	5	500 000 Kč	2006

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 13: Výpočet odpisů DHM

Rok	Koeficient	Odpis	Oprávký	Zůstatková cena
2006	30	16 667 Kč	16 667 Kč	483 333 Kč
2007	31	32 223 Kč	48 890 Kč	451 110 Kč
2008	31	31 112 Kč	80 002 Kč	419 998 Kč
2009	31	30 000 Kč	110 002 Kč	389 998 Kč
2010	31	28 889 Kč	138 891 Kč	361 109 Kč
2011	31	27 778 Kč	166 669 Kč	333 331 Kč
2012	31	26 667 Kč	193 336 Kč	306 664 Kč
2013	31	25 556 Kč	218 892 Kč	281 108 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5.1.2 Příjmy z pronájmu podle § 9

Ještě před uzavřením manželství dostal pan Jakoubek darem od svých rodičů garáž, kterou nyní pronajímá. Tato garáž není součástí společného jmění manželů, ale výnosy z pronájmu této nemovitosti již společným jměním manželů jsou. Roční pronájem garáže činí 60 000 Kč. V roce 2013 provedl pan Jakoubek opravu střechy a spolu s jinými náklady činily výdaje na dosažení, zajištění a udržení 15 000 Kč.

5.1.3 Nezdánitelné části základu daně

Pan Jakoubek v roce 2013, na základě darovací smlouvy s charitativní organizací ADRA, daroval finanční částku ve výši 20 000 Kč. Paní Jakoubková v roce 2013 darovala 4x bezplatně krev, takže celková nezdánitelná část za darování krve činí 8 000 Kč. Na koupi

rodinného domu si manželé vzali hypoteční úvěr ve výši 900 000 Kč, přičemž na úvěrové smlouvě jsou uvedeni oba jako dlužníci. Úhrn zaplacených úroků z hypotečního úvěru za rok 2013 podle potvrzení banky činil 27 900 Kč. V souvislosti s hypotečním úvěrem si oba uzavřeli životní pojištění. Každý ročně přispívá částkou 18 000 Kč. Oba manželé mají také uzavřené penzijní připojištění, kdy každý měsíčně přispívá 1 500 Kč.

5.2 Model č. 1

První možností je zdanění veškerých příjmů panem Jakoubkem. Odečtením skutečně vynaložených výdajů z podnikání od příjmů z podnikání si pan Jakoubek vypočetl dílčí základ daně z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 ZDP). Stejným způsobem si odečtením skutečně vynaložených výdajů z pronájmu od příjmů z pronájmu vypočetl dílčí základ daně z pronájmu (§ 9 ZDP). Součtem těchto dvou dílčích základů daně pak získal základ daně.

Od tohoto základu daně si může odečíst nezdanitelné části (§ 15 ZDP), tj. hodnotu daru, úroky z hypotečního úvěru, příspěvky na penzijní připojištění zaplacené za zdaňovací období ponížené o 12 000 Kč a dále zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za zdaňovací období na základě potvrzení o zaplaceném pojistném vydaném pojišťovnou. Takto získaný upravený základ daně po odečtení výše uvedených nezdanitelných částí se zaokrouhlí na sta dolů.

Po vypočtení 15 % daně si pan Jakoubek může uplatnit slevu na poplatníka a slevu na vyživovanou manželku, jejíž příjmy nedosáhly za zdaňovací období částky 68 000 Kč, protože paní Jakoubková je na rodičovské dovolené. Poté si pan Jakoubek může uplatnit daňové zvýhodnění na obě vyživované děti (§ 35 ZDP).

V tomto případě má pan Jakoubek nárok na daňový bonus a vrácení daně ve výši 12 123 Kč. Celý postup výpočtu daně je zobrazen v tabulce 14.

Tabulka 14: Struktura výpočtu DZPFO za rok 2013 při zdanění veškerých příjmů p. Jakoubkem

Dílčí ZD dle § 7	450 000,-
Dílčí ZD dle § 9	45 000,-
Základ daně	495 000,-
Nezdanitelné části:	
Dary	20 000,-
Úroky z HÚ	27 900,-
Penzijní připojištění	6 000,-
Životní pojištění	12 000,-
Upravený ZD	429 100,-

Zaokrouhlení upraveného ZD na sta dolů	429 100,-
Daň před slevami (15 %)	64 365,-
Sleva na poplatníka	24 840,-
Sleva na vyživovanou manželku	24 840,-
Daň po slevách	14 685,-
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	26 808,-
Daňový bonus	12 123,-

Zdroj: vlastní zpracování

Povinností pana Jakoubka je ale zaplatit pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Základem pro výpočet pojistného na SP a ZP je níže vypočtený vyměřovací základ.

Vyměřovací základ: $0,5 \times (1\,200\,000 - 750\,000) = 225\,000$ Kč.

Vypočtený vyměřovací základ, který se stanoví jako 50 % rozdílu mezi příjmy a výdaji, je vyšší než minimální roční vyměřovací základ pro rok 2013, proto se může použít výše vypočtená částka. Výše vyměřovacího základu a sazba pro pojistné na ZP je uvedena v kapitole 3.6. Pojistné na ZP se tedy bude počítat takto:

Pojistné na ZP: $225\,000 \text{ Kč} \times 13,5 \% = 30\,375$ Kč.

Protože není výše vypočtený vyměřovací základ u pojistného na sociální pojištění vyšší než maximální vyměřovací základ u SP a zároveň je vyšší než minimální vyměřovací základ pro tento rok, může se opět použít tato částka. Výše vyměřovacích základů a procentní sazba pojistného na SP je uvedena v kapitole 3.7. Pojistné na SP se bude počítat tímto způsobem:

Pojistné na SP: $225\,000 \text{ Kč} \times 29,2 \% = 65\,700$ Kč.

Součet pojistného na zdravotní pojištění a na sociální pojištění činí u tohoto modelu 96 075 Kč.

Odvody na daň z příjmů, pojistné na zdravotní pojištění a na sociální pojištění činí celkem 83 952 Kč.

5.3 Model č. 2

Druhou možností zdanění příjmů je optimalizace pomocí rozdělení příjmů na spolupracující osoby. Při využití této metody si pan Jakoubek s paní Jakoubkovou rozdělí příjmy a výdaje z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti na polovinu, tj. každý 50 %.

Zdanění pana Jakoubka

Odečtením 50 % výdajů z podnikání od 50 % příjmů z podnikání si pan Jakoubek vypočetl dílčí základ daně z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 ZDP). K dílčímu základu daně podle § 7 ZDP přičetl dílčí daňový základ z pronájmu (§ 9 ZDP), který získal odečtením skutečně vynaložených výdajů z pronájmu od příjmů z pronájmu. Součtem těchto dílčích daňových základů vypočetl základ daně.

Jako v předešlém případě si může pan Jakoubek odečíst od základu daně nezdánitelné části – hodnotu daru, jednu polovinu úroků z hypotečního úvěru, příspěvky na penzijní připojištění zaplacené za zdaňovací období ponížené o 12 000 Kč a dále zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za zdaňovací období. Z takto upraveného a na sta dolů zaokrouhleného daňového základu se vypočte daň 15 %.

Poté si pan Jakoubek může uplatnit slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na obě vyživované děti. Slevu na manželku si uplatnit nemůže, protože paní Jakoubková je spolupracující osoba.

V tomto případě má pan Jakoubek nárok na daňový bonus ve výši 18 948 Kč.

Zdanění paní Jakoubkové

Paní Jakoubková si stejným způsobem jako její manžel vypočetla dílčí základ daně dle § 7 ZDP. Příjmy ani výdaje z pronájmu si po dohodě s manželem paní Jakoubková nezahrnuje do svého základu daně.

Jelikož paní Jakoubková 4x bezplatně darovala krev, může si od zjištěného základu daně odečíst za každý odběr 2 000 Kč, tj. celkem 8 000 Kč. Od základu daně si také může odečíst jednu polovinu úroků z hypotečního úvěru, příspěvky na penzijní připojištění zaplacené za zdaňovací období, které stejně jako její manžel ponížila o 12 000 Kč a zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za zdaňovací období. Ze zjištěného a upraveného základu daně se vypočte 15 % daň a poté si paní Jakoubková může uplatnit slevu na poplatníka. Daňové zvýhodnění na děti si uplatnit nemůže, jelikož jej po vzájemné dohodě již uplatňuje pan Jakoubek.

V tomto případě vznikla paní Jakoubkové daňová povinnost zaplatit finančnímu úřadu částku ve výši 2 910 Kč.

Manželům Jakoubkovým tedy souhrnem vznikne daňový bonus ve výši 16 038 Kč. Postup výpočtu daně u paní Jakoubkové i pana Jakoubka je zobrazen v tabulce 15.

Tabulka 15: Struktura výpočtu DZPFO za rok 2013 při rozdělení příjmů na spolupracující osobu

	Pan Jakoubek	Paní Jakoubková
Dílčí ZD dle § 7	225 000,-	225 000,-
Dílčí ZD dle § 9	45 000,-	-
Základ daně	270 000,-	225 000,-
Nezdanitelné části:		
Dary	20 000,-	8 000,-
Úroky z HÚ	13 950,-	13 950,-
Penzijní připojištění	6 000,-	6 000,-
Životní pojištění	12 000,-	12 000,-
Upravený ZD	218 050,-	185 050,-
Zaokrouhlení upraveného ZD na sta dolů	218 000,-	185 000,-
Daň před slevami (15 %)	32 700,-	27 750,-
Sleva na poplatníka	24 840,-	24 840,-
Sleva na vyživovanou manželku	-	-
Daň po slevách	7 860,-	2 910,-
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	26 808,-	-
Daňový bonus (-), Daňová povinnost (+)	-18 948,-	2 910,-

Zdroj: vlastní zpracování

U tohoto modelu bude muset platit pojistné na sociální a zdravotní pojištění nejen pan Jakoubek, ale i jeho manželka.

Pan Jakoubek

Vyměřovací základ pro pojistné na SP i ZP se vypočte jako: $0,5 \times (600\,000 - 375\,000) = 112\,500$ Kč.

Výše vypočtený vyměřovací základ je nižší než minimální roční vyměřovací základ u ZP pro rok 2013, proto se pro výpočet pojistného místo výše uvedeného vyměřovacího základu použije minimální vyměřovací základ, který činí 155 304 Kč. Pojistné na ZP se tedy vypočte tímto způsobem:

Pojistné na ZP: $155\,304 \times 13,5\% = 20\,967$ Kč (po zaokrouhlení).

Pro výpočet pojistného na SP se výše vypočtený vyměřovací základ použit může, jelikož je vyšší než minimální roční vyměřovací základ u SP pro rok 2013 a zároveň nižší než maximální vyměřovací základ. Pojistné na SP se tedy vypočte takto:

Pojistné na SP: $112\,500 \times 29,2\% = 32\,850$ Kč.

Součet pojistného na ZP a SP činí u pana Jakoubka celkem 53 817 Kč.

Paní Jakoubková

Vyměřovací základ u paní Jakoubkové je ve stejné výši jako u jejího manžela. Jelikož je paní Jakoubková na rodičovské dovolené a pojistné na ZP za ni platí i stát, nevztahuje se na ni minimální vyměřovací základ u ZP, tudíž může použít tento vypočtený vyměřovací základ. Pojistné na ZP tak pro paní Jakoubkovou činí po zaokrouhlení 15 188 Kč.

Pro placení pojistného na SP je paní Jakoubková brána jako osoba vykonávající vedlejší činnost. Protože je výše zmíněný vypočtený vyměřovací základ vyšší než minimální vyměřovací základ pro vedlejší činnost (viz. kapitola 3.7), může se tento vypočtený vyměřovací základ použít pro výpočet pojistného na SP, které tak činí 32 850 Kč. V součtu zaplatí paní Jakoubková na pojistném na SP i ZP 48 038 Kč.

Celkové odvody obou manželů činí v tomto případě 101 855 Kč.

5.4 Model č. 3

Třetí možností zdanění příjmů je optimalizace pomocí paušálních výdajů. Při využití paušálních výdajů se výdaje stanoví procentem z příjmů. V tomto případě je to 60 % z příjmů z podnikání, protože se jedná o volnou živnost dle přílohy č. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

Pan Jakoubek si odečtením vypočtených paušálních výdajů od skutečných příjmů vypočetl dílčí základ daně podle § 7 ZDP. Podobným způsobem si vypočetl dílčí základ daně podle § 9 ZDP, kdy jsou paušální výdaje stanoveny 30 % z příjmů z pronájmu.

Součtem těchto dvou dílčích základů daně se zjistí základ daně, od kterého si pan Jakoubek může odečíst nezdanitelné části. Po upravení a zaokrouhlení základu daně na sta dolů se vynásobí 15 % sazbou, čímž se vypočte daň před slevami.

Poté má pan Jakoubek možnost uplatnit si slevu na poplatníka. Ostatní slevy, a to slevu na vyživovanou manželku a daňové zvýhodnění na vyživované dítě, si uplatnit nemůže, protože od roku 2013 platí, že pokud součet dílčích základů daně, u kterého byly uplatněny výdaje paušálem, je vyšší než 50 % celkového základu daně, nemůže si tyto slevy uplatnit.

V tomto případě vznikla panu Jakoubkovi daňová povinnost ve výši 43 575 Kč. Postup výpočtu daně je zobrazen v tabulce 16.

Tabulka 16: Struktura výpočtu DZPFO za rok 2013 při uplatnění paušálních výdajů

Dílčí ZD dle § 7	480 000,-
Dílčí ZD dle § 9	42 000,-
Základ daně	522 000,-
Nezdanitelné části:	
Dary	20 000,-
Úroky z HÚ	27 900,-
Penzijní připojištění	6 000,-
Životní pojištění	12 000,-
Upravený ZD	456 100,-
Zaokrouhlení upraveného ZD na sta dolů	456 100,-
Daň před slevami (15 %)	68 415,-
Sleva na poplatníka	24 840,-
Sleva na vyživovanou manželku	-
Daň po slevách	43 575,-
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	-
Daňová povinnost	43 575,-

Zdroj: vlastní zpracování

Platby na sociální a zdravotní pojištění se vypočítají stejným způsobem jako u předešlých modelů. Vypočtený vyměřovací základ činí v tomto případě 240 000 Kč. Pojistné na ZP vypočtené jako 13,5 % z tohoto vyměřovacího základu se rovná částce 32 400 Kč a pojistné na SP je ve výši 70 080 Kč. Celkem bude pojistné na SP a ZP činit 102 480 Kč. Připočítá-li se k pojistnému i daň, budou se celkové odvody pro pana Jakoubka rovnat částce 146 055 Kč.

5.5 Model č. 4

Čtvrtou možností je zdanění příjmů kombinací skutečně vynaložených výdajů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 ZDP) a uplatnění paušálních výdajů z pronájmu (§ 9 ZDP).

Pan Jakoubek si odečtením skutečně vynaložených výdajů z podnikání od skutečných příjmů z podnikání vypočetl dílčí základ daně podle § 7 ZDP. Dílčí základ daně z pronájmu si pan Jakoubek vypočetl tak, že od skutečných příjmů z pronájmu odečetl paušální výdaje, které zjistil výpočtem 30 % příjmů z pronájmu. Součtem těchto dvou dílčích základů daně získal celkový základ daně, od kterého si podobně jako v předchozích řešeních může odečíst nezdanitelné části. Takto snížený a na sta dolů zaokrouhlený základ daně se vynásobí 15 % sazbou, čímž se zjistí daň před slevami, od které má možnost si odečíst slevu na poplatníka. Dále si dle § 35ca ZDP může uplatnit slevu na vyživovanou manželku a daňové zvýhodnění

na obě děti, protože dílčí základ daně z pronájmu, u kterého byly uplatněny výdaje procentem, je nižší než 50 % celkového základu daně.

V tomto případě má pan Jakoubek nárok na daňový bonus, a to ve výši 12 573 Kč. Celý postup výpočtu je znázorněn v tabulce 17.

Tabulka 17: Struktura výpočtu DZPFO za rok 2013 při zdanění kombinací skutečně vynaložených výdajů podle § 7 a paušálních výdajů podle § 9

Dílčí ZD dle § 7	450 000,-
Dílčí ZD dle § 9	42 000,-
Základ daně	492 000,-
Nezdanitelné části:	
Dary	20 000,-
Úroky z HÚ	27 900,-
Penzijní připojištění	6 000,-
Životní pojištění	12 000,-
Upravený ZD	426 100,-
Zaokrouhlení upraveného ZD na sta dolů	426 100,-
Daň před slevami (15%)	63 915,-
Sleva na poplatníka	24 840,-
Sleva na vyživovanou manželku	24 840,-
Daň po slevách	14 235,-
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	26 808,-
Daňový bonus	12 573,-

Zdroj: vlastní zpracování

U tohoto modelu se platby na zdravotní a sociální pojištění budou rovnat stejné částce jako u modelu č. 1, tj. v souhrnu 96 075 Kč. Celkové odvody budou pro pana Jakoubka činit 83 502 Kč.

5.6 Model č. 5

Páté řešení je podobné jako řešení č. 4, ale s tím rozdílem, že Pan Jakoubek využil možnosti optimalizace pomocí paušálních výdajů ve výši 60 % z příjmů získaných z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, zatímco u pronájmu použil skutečně vynaložených výdajů.

Dílčí základ daně z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti získal pan Jakoubek odečtením paušálních výdajů z podnikání od skutečných příjmů z podnikání. Dílčí základ daně z pronájmu pak vypočetl odečtením skutečně vynaložených výdajů z pronájmu

od skutečných příjmů z této činnosti. Sečtením dílčího základu daně podle § 7 a dílčího základu daně z pronájmu získal celkový základ daně.

Stejně jako v předešlých řešeních má možnost si od tohoto základu daně odečíst nezdanitelné části. Zjištěný a na sta dolů zaokrouhlený základ daně se pak vynásobí 15 % a tím se vypočítá daň před slevami. Jedinou slevou, kterou si může pan Jakoubek uplatnit, je sleva na poplatníka. Slevu na vyživovanou manželku a daňové zvýhodnění na děti si uplatnit nemůže, protože dílčí základ daně z podnikání, u kterého byly uplatněny výdaje paušálem, je vyšší než 50 % celkového základu daně.

V tomto případě má pan Jakoubek daňovou povinnost ve výši 44 025 Kč. Postup výpočtu tohoto řešení je zobrazen v tabulce 18.

Tabulka 18: Struktura výpočtu DZPFO za rok 2013 při zdanění kombinací paušálních výdajů podle § 7 a skutečně vynaložených výdajů podle § 9

Dílčí ZD dle § 7	480 000,-
Dílčí ZD dle § 9	45 000,-
Základ daně	525 000,-
Nezdanitelné části:	
Dary	20 000,-
Úroky z HÚ	27 900,-
Penzijní připojištění	6 000,-
Životní pojištění	12 000,-
Upravený ZD	459 100,-
Zaokrouhlení upraveného ZD na sta dolů	459 100,-
Daň před slevami (15%)	68 865,-
Sleva na poplatníka	24 840,-
Sleva na vyživovanou manželku	-
Daň po slevách	44 025,-
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	-
Daňová povinnost	44 025,-

Zdroj: vlastní zpracování

V tomto případě je celková výše plateb na sociální a zdravotní pojištění stejná jako u modelu č. 3, čili 102 480 Kč. Celkové odvody budou pro pana Jakoubka činit 146 505 Kč.

5.7 Zhodnocení a doporučení

Pokud budou porovnány všechny modely z hlediska celkových odvodů, tj. daň, pojistné na sociální a zdravotní pojištění, výsledkem bude následující pořadí:

1. model č. 4 – 83 502 Kč,
2. model č. 1 – 83 952 Kč,
3. model č. 2 – 85 817 Kč,
4. model č. 3 – 146 055 Kč,
5. model č. 5 – 146 505 Kč.

Nejvýhodnějším řešením se stal model č. 4 - zdanění pomocí kombinace skutečně vynaložených výdajů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti a uplatnění paušálních výdajů z pronájmu. Výhodou je, že si zde pan Jakoubek mohl uplatnit slevu na vyživovanou manželku a daňové zvýhodnění na vyživované děti, protože dílčí základ z pronájmu, u kterého byl uplatněn paušál, je nižší než 50 % základu daně. U tohoto modelu vznikne panu Jakoubkovi nárok daňový bonus ve výši 12 573 Kč. Platby na sociální a zdravotní pojištění činí v souhrnu 96 075 Kč. Další výhodou je, že pan Jakoubek u pronájmu nemusí vést daňovou evidenci, ale jen evidenci příjmů a pohledávek a tím pádem ani archivovat výdajové doklady. U podnikání ale daňovou evidenci vést musí, tudíž musí vést přehled o příjmech a výdajích, výkazy o majetku a přehledy závazků a zároveň veškeré doklady archivovat.

V pořadí druhým nejvýhodnějším řešením je model č. 1 - zdanění veškerých příjmů panem Jakoubkem. Pan Jakoubek si mohl uplatnit veškeré možné slevy, a to slevu na poplatníka, na vyživovanou manželku i daňové zvýhodnění na obě děti. Vznikl mu tak nárok na daňový bonus ve výši 12 123 Kč. Platby na sociální a zdravotní pojištění jsou, stejně jako u předešlého modelu č. 4, ve výši 96 075 Kč. Oproti modelu č. 4 zde ale vznikl rozdíl, a to pouze díky výdajům z pronájmu, kde uplatnil skutečné výdaje, které jsou o 3 000 Kč nižší než výdaje stanovené paušálem. O tuto částku tak zvýšil celkový základ daně. Nevýhodou, je že pan Jakoubek musí vést daňovou evidenci u podnikání i u pronájmu.

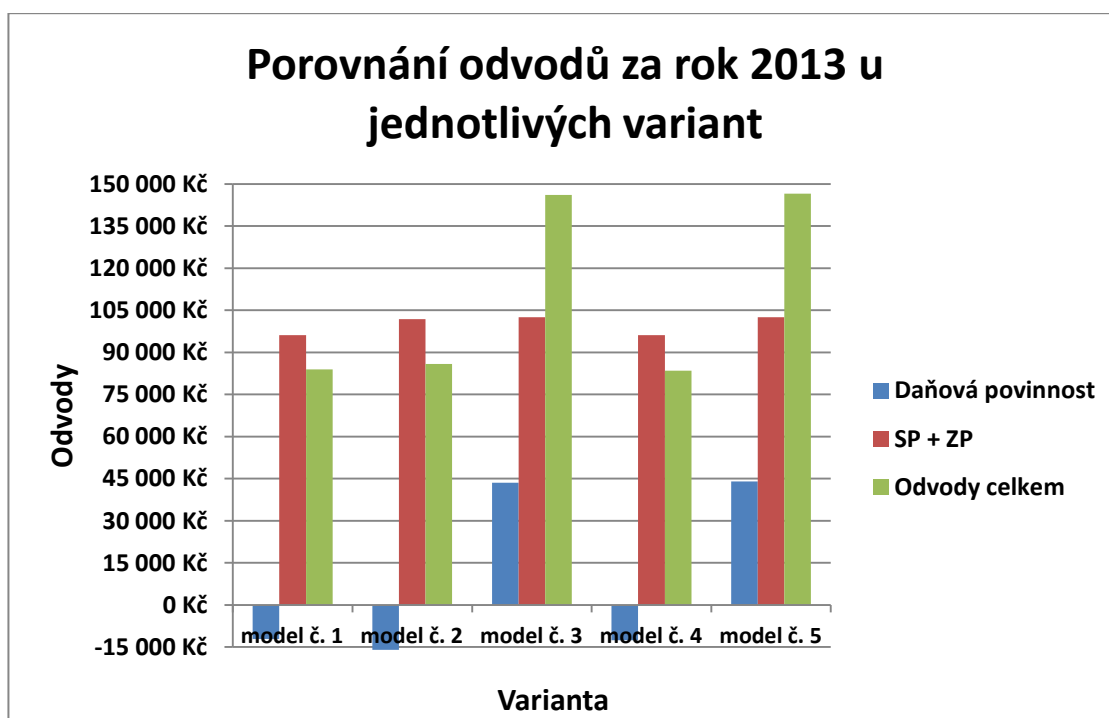
V pořadí třetím řešením je model č. 2 – zdanění při rozdělení příjmů na spolupracující osoby. Pan Jakoubek převedl 50 % příjmů a výdajů na svoji manželku a následně navýšil svůj základ daně o dílčí základ daně z pronájmu. Nejlepšího výsledku dosáhli v případě daní díky tomu, že si oba mohli odečíst od svého základu své nezdanitelné části. Pan Jakoubek má nárok na daňový bonus ve výši 18 948 Kč a paní Jakoubkové zde naopak vznikla daňová povinnost ve výši 2 910 Kč. Rodina Jakoubkových tak má v souhrnu nárok na daňový bonus ve výši 16 038 Kč. Nevýhodou je, že paní Jakoubková jako spolupracující osoba musí platit pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Manželům tak platby na pojistném v souhrnu činí

101 855 Kč. I zde manželé musí vést daňovou evidenci, tzn. vést přehled o příjmech a výdajích, včetně archivace těchto dokladů spolu s výkazy o majetku a přehledy závazků.

V pořadí čtvrtou možností je řešení č. 3 – zdanění při uplatnění paušálních výdajů. Pan Jakoubek si sice mohl odečíst od základu nezdanitelné části a uplatnit slevu na poplatníka, avšak díky změně platné od roku 2013 si nemohl uplatnit slevu na vyživovanou manželku a daňové zvýhodnění na vyživované děti, protože součet dílčích základů daně, u kterých byly uplatněny výdaje paušálem, je vyšší než 50 % celkového základu daně. Panu Jakoubkovi tak vznikla daňová povinnost ve výši 43 575 Kč. Platby na sociální a zdravotní pojištění v souhrnu činily 102 480 Kč, což je oproti předešlým modelům podstatně vyšší částka.

Nejméně výhodnou možností pro rodinu Jakoubkových je řešení č. 5 – zdanění pomocí kombinace paušálních výdajů z podnikání a skutečně vynaložených výdajů z pronájmu. Pokud by pan Jakoubek využil tuto možnost, vznikla by mu daňová povinnost ve výši 44 025 Kč. Důvodem takto vysoké daně je, podobně jako u modelu č. 3, že dílčí základ daně, u kterého byly výdaje uplatněny paušálem, tj. dílčí základ daně z podnikání, je vyšší než 50 % celkového základu daně a podle § 35ca ZDP si v tomto případě poplatník nemůže uplatnit slevu na vyživovanou manželku a daňové zvýhodnění na vyživované děti. Platby na pojistné v tomto případě jsou, stejně jako u modelu č. 3, ve výši 102 480 Kč.

Porovnání všech modelů je zobrazeno grafem na obrázku 3.

Obrázek 3: Porovnání odvodů za rok 2013

Zdroj: vlastní zpracování

Aby manželé Jakoubkovi co nejvíce minimalizovali celkové odvody z daně z příjmů a z pojistného na sociální a zdravotní pojištění za rok 2013, měli by využít možnosti zdanění pomocí kombinace skutečně vynaložených výdajů z podnikání a uplatnění paušálních výdajů z pronájmu.

Z hlediska daní není pro rodinu Jakoubkových optimalizace pomocí spolupracující osoby již tolik výhodná, neboť v současné době je sazba daně z příjmů fyzických osob lineární, a to 15 %. Pokud by daň byla progresivní, tak jako dříve, kdy se např. daň pohybovala mezi 12 % - 32 % podle výše dosažených příjmů, využití tohoto modelu by z hlediska optimalizace daně bylo výhodnější díky rozdělení příjmů na spolupracující osobu.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo popsat systém zdanění fyzických osob a využití legálních prostředků daňové optimalizace. Na konkrétním příkladu byla na pěti modelech ukázána možnost, jak optimalizovat daň. První model se zabýval zdaněním veškerých příjmů pouze panem Jakoubkem. Druhý model byl věnován optimalizaci daně pomocí spolupracující osoby. Přestože daňová povinnost byla u této možnosti ze všech modelů nejnižší, celkové odvody díky tomu, že pojistné na sociální a zdravotní pojištění musela platit i paní Jakoubková, už nejvýhodnějšími nebyly. Třetí model byl zaměřen na optimalizaci pomocí paušálních výdajů. Jak se ukázalo, využití paušálních výdajů u podnikání, se pro rodinu Jakoubkových stalo značně nevýhodnou, jelikož rozdíl mezi skutečnými výdaji z podnikání a paušálními výdaji z této činnosti je 30 000 Kč. Rodině Jakoubkových se proto u podnikání vyplatí uplatňovat výdaje ve skutečné výši. To samé platilo u pátého modelu, kde bylo využito optimalizace pomocí paušálních výdajů z podnikání a skutečně vynaložených výdajů z pronájmu. Tento model se stal z hlediska výše daně i celkových odvodů nejméně výhodným. Naopak nejvýhodnějším modelem z hlediska celkových odvodů se stal čtvrtý model, kde byly výdaje z podnikání uplatněny ve skutečné výši, ale u pronájmu bylo použito paušálních výdajů.

V současné době je daňový systém České republiky velmi složitý a dává výrazný prostor pro optimalizaci daňového zatížení. To se projevuje i na uvedených modelech, neboť daňová povinnost se pohybuje od 44 025 Kč až po daňový bonus ve výši 16 038 Kč. Naopak u odvodů na sociální a zdravotní pojištění nejsou rozdíly u jednotlivých modelů tak výrazné, pohybují se v rozmezí od 96 075 Kč do 102 480 Kč.

Nejvýhodnější varianta by z hlediska daní byla optimalizace pomocí spolupracující osoby, tj. druhý model. Při porovnání se čtvrtým modelem je z hlediska daní rozdíl pouze nepatrný, a to 3 465 Kč. Je to z toho důvodu, že v současné době je daň lineární a daňové zvýhodnění uplatněním spolupracující osoby již proto není tak výhodné. K nárůstu celkových odvodů u druhého modelu došlo díky povinným platbám na sociální a zdravotní pojištění.

Pokud chce rodina Jakoubkových minimalizovat nejen svoji daňovou povinnost, ale i celkové odvody, měla by využít optimalizace pomocí kombinace skutečně vynaložených výdajů z podnikání a paušálních výdajů z pronájmu, tj. čtvrtého modelu.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] HAMERNÍKOVÁ, B.; KUBÁTOVÁ, K. *Veřejné finance: učebnice*. Praha: Eurolex Bohemia, 1999, 402 s. ISBN 80-902-7521-4.
- [2] KLIMÁNKOVÁ, G. *Zdravotní a sociální pojištění 2013: O kolik si příští rok připlatíte?* In: Měsíc.cz [online]. 2012-10-5 [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/zdravotni-a-socialni-pojisteni-2013-o-kolik-si-pristi-rok-priplatite/>
- [3] KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 5. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010, 275 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- [4] MACHÁČEK, I. *Daň z příjmů fyzických osob 2010: praktická pomůcka k daňové optimalizaci*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 273 s. ISBN 978-80-7400-188-8.
- [5] MACHÁČEK, I. *Fyzické osoby a daň z příjmů 2012*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, 304 s. ISBN 978-80-7357-711-7.
- [6] MACHÁČEK, I.; JOUZA, L. *Daně, účetnictví - vzory a případy: daňová optimalizace, mzdy a náhrady mezd*. Český Těšín: Poradce, 2003, 10/2003. ISSN 1213-9270.
- [7] Měsíc.cz: *Slevy na dani* [online]. 1998-2014 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/dane/dan-z-prijmu/pruvodce/slevy-na-dani/>
- [8] PAVEL, J. *Daňový systém ČR*. 2. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2005, 104 s. ISBN 80-719-4787-3.
- [9] VALOUCH, P. *Daňové tipy (a triky) pro fyzické osoby 2009: jak ušetřit na dani z příjmů*. Praha: Grada Publishing, 2010, 122 s. ISBN 978-80-247-3332-6.
- [10] VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2012*. 11. aktualiz. vyd. Praha: 1. VOX, 2012, 368 s. ISBN 978-80-87480-05-2.
- [11] VYBÍHAL, V. *Zdaňování příjmů fyzických osob 2010: praktický průvodce*. 6. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, 224 s. ISBN 978-80-247-3426-2.
- [12] Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů.
- [13] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
- [14] Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- [15] Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

- [16] Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.
- [17] Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.
- [18] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.